

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Svmmvla Selectarvm Qvaestionvm Regvlarivm

Bonagratia <von Habsheim>

Friburgi Brisgoiae, 1665

Casvs reservatvs

[urn:nbn:de:bsz:31-160625](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-160625)

terram iuxta fratrum consuetudinem se prosternant humiliter. In verbis autem, ut verba subiectionis & penitentia, nullam sint omnino notam superbia, vel impatientia, continentia, &c. Dictis à quouis propriâ sponte culpâ, si Superior aliquâ sciat ex his, quæ ibi dici possunt, & videat, quòd qui eam commisit, nõ accuset, ipse Superior eam accuset, & severiori pœnâ castiget, quàm si ipse delinquens spontè accusasset.

CASVS RESERVATVS.

67. Casus Reservatus quid sit & quoruplex?
68. Casus Papales in genere.
69. In specie de Casibus Bullæ Cœna D.
70. Bulla huius obligatio.
71. Eius valor in Germania.
72. Quantum obliget Regulares?
73. Casus Pontificij extra Bullam Cœna D.
74. Casus Episcopales & eorum differentia triplex.
75. Casus Regulares ex Decreto Clement. 8.
76. Casus reservati penes Capucinos.
77. Quæ requirantur ut Casus sit Reservatus.
78. Modus absolvendi à Reservatis in Ordine

Cap.

LXVII.
Casus Re-
servatus
quid &
quoruplex?

67. **C**um inferiores Confessarii eate-
nus tantum Iurisdictionem, &
potestatem ad absolvendum habeant, qua-
tenus

onus iis à Superioribus permittitur, atque
ni de facto, quò ſibi ſubditos in officio
Chriſtiano contineant, & à grauioribus ſal-
tem culpis retrahant, ab huiusmodi pluri-
bus abſoluendi poteſtatem ſibi reſeruent,
quamuis circa alia concedant; vt Confessa-
rius talis rectè ſuo fungatur munere, tenetur
inprimis ſcire caſus ſiue cenſuras, ſaltem
ordinarias, quas ipſe non poteſt abſoluere
(nam de aliis, quas poteſt, ſatis eſt, ſi habe-
at cognitionem confuſam, intendatque eas
abſoluere, ſi opus fuerit) Ideò

Sciendum eſt triplices communiter di-
ſtingui caſus reſeruatos, iuxta tria Persona-
rum genera, quibus reſeruari ſolent, *Papa-
les, Episcopales, & Regulares.*

68. *Casus Papales* ordinariè ſunt cum
cenſura, neque de facto aliquis eſt Papæ re-
ſeruatus, qui non habeat annexam excom-
municationem, præter vnicum caſum Si-
moniacæ promotionis vel Promouentium
ad SS. ordines, quos Syxtus 5. non excom-
municat, ſed tantummodò ſuspendit, & ip-
ſum tamen Sedi Apoſtolicæ reſeruat, vt ad-
uertit Conin. *diſp. 8. de ſacr. dub. II. n. 82.*
Vnde quicquid à culpa mortali, vel incurſu
cenſuræ excuſat, vt indeliberatio, vis, ne-
ceſſitas ineuitabilis, materiæ paruitas, &
ignorantia, reſeruationem quoque tollit
in Papalibus. Caſu-

LXVIII.
*Casus Pa-
pales in
genere.*

Casuum S. Pontifici reseruatum alii continentur in Bulla Cœnæ Domini, alii extra illam. Reseruati Papæ in Bulla Cœnæ omnes sunt numero viginti, quorum cognitio, quia præ cæteris magis necessaria est, operæ pretium duco, breuem saltem eorum hîc referre cathalogum ex Filliuc, qui causa memoriæ reducit omnes ad quinque capita,

LXIX.
Casus Bullæ Cœnæ
D.

69. 1. *Ad Fidem.* Ex quo Excommunicantur omnes hæretici, schismatici, legentes, &c. *Excom. 1.*

2. *Ad caput Ecclesiæ,* qui est S. Pontifex, quatenus offendi potest dupliciter I. vt Princeps supremus in spiritualibus, & sic excommunicantur appellantes ab eo ad concilium. 2. II. vt Princeps in temporalibus certæ partis orbis. Et sic excommunicantur vsurpantes bona & iurisdictionem ad ipsum pertinentem. 20.

3. *Ad Ecclesiam Christianam,* quæ potest offendi, tum in suis Personis & membris, vel per latrocinium maritimum. 3. vel per raptum bonorum naufragantium. 4. vel per impositionem onerum contra Iusticiam. 5. vel per offensionem Romipetarum. 10. tum in suo Principatu, quomodo excommunicantur deferentes arma, &c. ad inimicos Christiani nominis. 7.

4. *Ad*

4. Ad Sedem Apostolicam, quæ offendi potest I. quoad Personas, quæ sunt sub eius protectione, quales sunt deferentes viculiam ad curiam Papæ. 8. venientes ad illam pro negotiis, morantes, & recedentes. 9. recurrētes ad eam 12. II. Quoad suam auctoritatem; vel per falsificationem litterarum Apostolicarum. 6. vel per appellationem à gravamine ad Laicam Potestatem. 13. vel per usurpationem bonorum Ecclesiasticorum. 17.

5. Ad Ecclesiasticam Hierarchiam, quæ potest offendi I. ratione Principalium eius membrorum, quales sunt Cardinales, Episcopi, Patriarchæ, Archiepiscopi, Nuncij, Legati Sedis Apostolicæ. 11. II. Derogando eius auctoritati, vel per cognitionem causarum spiritualium à Laicis. 14. vel per immunitatem fori. 15. Recursum à Iurisdictione Ecclesiastica ad Laicam. 16. III. Derogando eius libertati, vel per impositionem onerum Personis & bonis Ecclesiasticis. 18. vel per cognitionem causarum criminalium pertinentium ad Clericos. 19.

70. In fine huius Bullæ additur 1. Eam durare debere donec alia publicetur à Papa. Vnde etiam vacante sede, non expirare colligunt DD. 2. Reservatur eorund. casuum absolutio soli S. Pontifici, præterquam in articulo mortis, quæ necdum dari per-

LXX.
Obligatio
Bulle Cæ-
næ D.

permittitur, nisi pœnitentes se offerant ad satisfactionem sufficientem parti læsæ, & præstitâ cautione de stando mandatis Pape

3. Reuocantur omnia Priuilegia, per quæ absolutio extra mortis articulum poterat ab alio, quàm à Papa exhiberi. Reuocantur etiâ tales facultates, licet fuerint datæ à Cœcilis Generalibus. *De hoc videantur dicta 7. Absolutio quoad Seculares. n. 42. & 43.*

4. Decernit Excoꝛnicatos esse, qui aliquæ absoluerint ab aliqua Excoꝛnicatione hic referuatâ, aliâsque graues pœnas eisdem minatur. Hæc tamen Excoꝛnicatio non est referuatâ Papæ, sed Ordinarius potest ea absolvere, Deinde vt incurratur, requiritur præsumptio, quare excusantur, qui ex obliuione, inaduertentiâ, ignorantia non crassa talem absoluerint.

5. Præcipitur, vt omnes Patriarchæ, Archiepiscopi, alijque Prælati curent hanc Bullam quotannis semel in omnibus Ecclesijs Parochialibus publicè prælegi. Deinde, vt omnes Parochi & Confessarij hanc Bullâ apud se scriptam habeant, frequenter legant, diligenter examinent, &c.

Ratione huius mouetur non leuis quaestio, circa totius Bullæ obligationem, licet enim Romanus Pontifex, cum suprêmâ in Ecclesiâ potestatem non à populo per electionem

tionem, sed immediatè à Christo accepit *Matt. 16. Ioan. 21.* possit suis legibus Christianum populum adstringere, absque vilo ipsius populi consensu; Ad hoc etiam opus non habeat, iuxta Veriorem sententiam Vsu & consuetudine confirmatam; *Azor. 10. 1. l. 5. c. 3. q. 3.* vteius constitutiones in singulis promulgentur Prouinciis, seu Episcopatibus, sed simul ac in Romanâ Curiâ promulgatâ est, omnem in toto Christiano Orbe obligandi vim acquirat, quatenus est ex parte sua: Ad praxin tamen quod attinet peccati damnandos non esse, nec puniendos singulos è communitate, si talem Pontificiam, in suâ Diœcesi neque promulgatam, neque vsu receptam, ipsi quoque non obseruent, non sine probabili fundamento docet *Laym: l. 1. tr. 4. c. 3.* & *Azor. cit. c. 4. c. 1.* dicens, etiam promulgatam legitimè, vsu tamen non receptam, extingui, atque desinere, non quod Populus jus habeat tollendi leges à Principe sancitas, sed quia leges cum instituuntur & promulgantur, eâ conditione conduntur, vt vsu recipiantur ad hoc quod omnes teneantur; si minus, neminem ligent. Quapropter, *ait ibid. q. 3.* multas leges Pontificias, Imperatorias, aut Regias, esse, quæ licet à maiori Prouinciarum par-

H

te,

te, vsu receptæ sint, in aliis tamen Provin-
ciis vim non habeant, quoniam in illis non
sunt vsu approbatæ; atque hæc ratione mul-
tos Canones in Italia, Hispania & aliis Pro-
uinciis vsu receptos esse, qui tamen in Gal-
lia, vel Germania, vel Polonia, nullius sint
firmamenti & auctoritatis, quia ibi non sint
vsu recepti, vel saltem, quia eos consue-
tudo abrogauerit, &c. Quod speciatim
etiam de Bulla Cœnæ D. tuetur Urban. ab
Ascens. *Theol. Mor. tr. 2. p. 2. dist. 1. c. 1. Reg.*
8. & Becan. tr. de legibus. c. 6. q. 8. dicens:
Episcopos & Principes, qui hoc tempore
viuunt, & quorum antecessores non rece-
perunt Concilium Trid. aut Bullam Cœnæ
D. (quæ tamen quotannis renouatur) li-
beros esse in conscientia. Et *c. 15. q. 8. n. 5.*
vbi Bulla Cœnæ D. inquit, *vel index librorum*
prohibitorum receptus non est, Catholicos in
Germania non excommunicari, qui legunt li-
bros hereticos. Ita de facto Bullam Cœnæ
in Gallia nõ esse receptam, ideoque nullam
ibi inducere obligationem, attestantur com-
munem esse omnium sententiam, Urban.
vbi supra & Chassain *tr. 1. de Priu. Reg. c. 1.*
in fine. quod Pontifex sciens eam non fuisse
receptam & publicatam, propter bonum pa-
cis, non curet, vt publicetur.

LXXI.

Quantum
obliget Germanos?

71. Sed quid de nostra Germania? Ita
etiam

iam videtur asserere P. Bassæ. V. Heresist
 16. vbi Bulla Cœna, inquiens, non est
 u recepta, vt in Anglia, Germania, Gal-
 ia, Catholici legentes libros hereticorum con-
 nentes hereses, vel de Religione tractantes,
 non incidunt in excommunicationem, si legerint
 udio cognoscendi & confutandi eorum erro-
 es, &c. Verùm authores ab eo citati non
 c absolutè loquuntur, sed positâ conditio-
 e, si in his regionibus recepta non sit. Ait ta-
 en Azor. ibi allegatus, r. 1. l. 8. c. 16 q. 6. ali-
 uorum esse opinionem, eam constitutio-
 em non esse vbiq; receptam, quia nec v-
 ique promulgetur, nec vsu aut iure com-
 unni confirmata sit. Propius ad scopum
 secan. cit. c. 15. quem sequitur Laym. l. 1. tr.
 p. 2. c. 5. 2. Bullam Cœnæ D. in multis Ger-
 manix Provinciis non esse vsu receptam:
 Waltem quoad omnia, inquit, apud nos (scrip-
 it autem Monachij) non esse receptam, satis
 onstare videtur. Eodem ferè modo loquitur
 Cañer. to. 4. disp. 6. q. 10 dub. 4. Illud tamen,
 ait, satis constare videtur, saltem in tanto rigo-
 re nos Germanos non obligari, si. ut Italos, vt-
 potè propinquiores Curia Romanæ, quod vel ex
 o patere potest singulariter, quòd non obstante
 andato Papa, neque horum locorum Ordinarij
 promulgare, neque etiam Confessarij Bullam il-
 am penes se habere curent. Dicere autem vni-
 uersim

uerſim Bullam hanc non eſſe receptam, aut non
 factis promulgatam, ac ideo in Germania nihil
 faciendam, nequaquam curum eſſe; quando ſal-
 tem prima illius excommunicationis ex parte &
 abſolutionis ab eadem, omnes Confeſſarij docti &
 rimorati, vbiq; diligentem rationem habeant,
 licet in alijs quibusdam praxis non ita ſit mani-
 feſta, quod rarius eiusmodi caſus incidere vide-
 antur, &c. Nihilominus tamen author Diſ-
 ſertationis de foro Compet. Eccleſiaſt. &
 Sæcul. quæ cum approbatione vtriuſque fa-
 cultatis Theologicæ & Iuridicæ, publicâ
 concertatione propugnata fuit in Vniuerſi-
 tate Friburgi-Briſgoiæ Anno 1656. diſcretè
 profitetur dictam Bullam Cænæ D. in Ger-
 mania noſtra non eſſe receptam, nec in præ-
 xi ſeruari. Hoc, ait, patet & eſt notorium ſerè
 per totum Imperium. Faſſim enim Clerici cor-
 ram Iudicibus Sæcularibus conueniuntur, cum
 actionibus realibus, tum etiã Personalibus, &c.
 Vir quidam Doctiſſimus ac Religioſiſſi-
 mus, plurium annorum publicus S. Theo-
 logia Profefſor, & multorum librorū edi-
 tione celebris, à me ſuper hac Bullæ Cænæ
 obligatione ſingulatiter conſultus, reſcrip-
 ſit hæc formalia: De valore Cænæ Dominica
 Bullæ multum inde pendet, an aliqua bis in ter-
 ris, illius habeatur noticia? An ſaltem Eccleſia-
 ſtici & Curati illius exemplaria habeant penes
 ſe

ſe? ſine
 ceptam.
 eſt recep-
 rum id
 eſſe omni-
 libros,
 ne, ſed
 Iuriſco-
 profeſſo-
 impug-
 prohibi-
 ipſos
 quã
 conu-
 foro
 fatæ
 prop-
 Ord-
 ſtater
 conce-
 74
 dum
 mitt-
 poti-
 & n-
 tis,
 nor-
 tr.
 Sæ

ſi neutrum ſit, agrè mihi perſuadeo eſſe receptam. Et quantum exiſtimo, etiam alibi non eſt recepta. Circa lectionem librorum hæreticorum idem ſentio, videlicet Regulas Indiis non eſſe omnino receptas in Germania, ſaltem circa libros, qui non ex inſtituto tractant de Religionẽ, ſed ſolùm aliqua inſpergunt, vt Hiſtorici, & Iuriſconſulti Acaholici. Libros autem, qui ex profeſſo hæreſin defendunt, aut fidem Catholicam impugnant, exiſtimo ſubiacere Regulis librorum prohibitorum. Hæc ille. Cum porrò Indices ipſos Eccleſiaſticos, huius tam ex officio, quàm diuturno uſu peritiſſimos, deſuper conueniſſem, hoc iſti aſeruerunt in ſuo foro conſtanter vrgeri, vt pro vitibus præfatæ Bullæ Cœnæ D. uſum tueantur, eaque propter ſpecialem ipſi quoque Reu. ni DD. Ordinarij à Caſibus illis abſoluendi poteſtatem à S. Sede Apoſt. ad certos annos conſeſſam, identidem conſirmari faciant.

72. Quid finaliter hæc in re concludendum ſit, prudenti cuiuſcunq; iudicio remitto; mihi ſufficit, cùm ſit quæſtio facti potiffimùm, ea retuliſſe, quæ à viris doctis & rerum noſtrarum Germanicarum peritis, accepi. Vnum tamen hîc prætereundũ non eſt, quod aduertit Urban. ab Aſcenſ. *tr. 2. p. 2. diſt. 2. c. 3. Reg. 4.* Quamuis apud Sæculares locum habere poſſit, quod hæc-

H 3

nus

LXXII.
Quantum
afficit
Regula-
res?

nus de non receptione Bullæ Pontificiæ differui, nõ ided tamen statim sequitur, ita rem esse respectu Religiosorum, qui se semper obtemperantissimos exhibuerunt Summis Pontificibus, sicque semper intendunt per seipfos acceptare, quod *circa illos independenter ab aliis constituitur*. Hanc ob causam differenter quoque de absolutione ab huius Bullæ casibus dixi circa fratres & extraneos. Quamuis etiam quoad fratres, non extrà rationem allegari posset, quod idem author subiungit Superioribus; tanto intervallo Religiosos distantes à Sede Apostolica, vbi quotannis publicatur dicta Bulla, imò & ita innouatur, vt consequens ab antecedente non pendeat, nec ista in illam influat, non posse rationabiliter obligari ad obseruationem illius canonis, cuius obligatio finitur, antequam ipsi resciant, cum præsertim illis à Generalibus nunquam comunicetur, &c. Nota etiam quod idem paulò ante dixit; Regulares acceptare, que *Independenter ab alijs circa ipsos (quasi solus absq; intuitu Secularium) constituuuntur*, &c. Bulla Cœnæ autem non independenter ab alijs, sed æquè omnes respicit. Et hæc de Bulla Cœnæ D. pro cuius pleniori notitia remitto Lectorem ad Theologos morales, qui eam ex industria suis commentationibus

bus illi
uar, u
tus, &
7:
uari l
Balle
nind
norat
uisse d
sentat
absol
nost
cern
tra
den
ben
ne
cial
cun
Balle
tra
pro
cep
ne
30
ti
ce
te
te

us illustrant, inter quos magis obuius Na-
tar. in Man. c. 27. à n. 49. vsque ad 75. Tole-
us, &c.

73. Casus extra Bullam Cœnæ refer-
rati Papæ sunt quàm plurimi, quorum P.
Bassæ. V. Excommunicatio. 7. numerat om-
nino 94. quos etsi Confessarius penitus ig-
norare non debeat, eos tamen in primis no-
uisse debet, à quibus ipse alios præse-
ntatione seu recurso ad Maiores Iudices
absoluere omnimodè nequit, aut Regularè
nostrum statum ac fratres specialiter con-
cernunt, cuiusmodi sunt sequentes. 1. Con-
tra Percussores Clericorum. C. si quis sua-
dente. 17. q. 4. 2. Simoniacos in Ordine &
beneficio, Extrau. 2. de Simonia. vbi nomi-
ne Beneficij etiam Generalatum, Prouin-
cialatum, Guardianatum, &c. venire se-
cundùm probabiliorem sententiam, tradit
Bassæ. V. Simonia. 6. n. 2. licet aliqui con-
trariam etiam sententiam opinentur esse
probabilè. 3. Taxantes opiniones de Con-
ceptione B. Mariæ Virginis. Extrauag Gra-
ue nimis. de Vener. SS. Vid. V. Prædicator. n.
380. 4. Impugnantes institutum Societa-
tis Iesu, eiusque constitutiones. Greg. 13. As-
cendente Domino. 5. Docentes licere per lit-
teras seu internuncium Confessario absen-
te sacramentaliter confiteri. Clem. 8. 20. Iun.

LXXIII.
Casus Papæ
pa refer-
uati ex-
tra Bul-
lâ Cœnæ.

H4

1692.

1602. 6. Prædicatores, qui non seruârunt decreta pro eis in Concil. Later. sub Leone 10. *Ibidem* sess. 11. De his *V. Prædicatores*. 7. Absoluentes à Casibus Bullæ Cœnæ, vel Papalibus vel à referuatis Ordinariorum. *Extrau. Essi Dominici*. 2. de *Pœnit. & remiss.* Et *Clem.* 8. 9. *Ian.* 1601. 1. pro quibus præter dicta n. 70. Aduerte, prohiberi absolutionem eorum casuum, non quamcunque sed eam duntaxat, quæ Priuilegiolorum prætextu, & sub aliquo velamine datur absque facultate legitimâ. Est enim prætextus color quæsitus. Vt ex Budæo exposuit P. Sator. *ad Constit. FF. Minorum*, c. 2. *stat.* 14 §. 1. & 5. q. 5. *penes Dian.* p. 8. *Tr.* 7. *Ref.* 50. 8. Administrantes Sacramentum Extremæ Vnctionis, Eucharistiæ, aut Matrimonia solemnizantes absque licentia Parochorum. *Clem.* 1. de *Priuil.* Vide *V. Eucharistia*. 9. Conicientes libellos famosos vel aliam scripturam contra statum Ordinis Prædicatorum vel Minorum. *Alex.* 4. *Ex alio*. 10. Subornantes in Electionibus, Regular. *Pius* 5. *Clem.* 8. & nouissimè *Vrbanius* 8. 1624. 21. *Sept.* Præsertim, subornantes donis & muneribus. *Clem.* 8. in *Bulla de largitione munerum. Cuius declarationē habes in Comp. Priu. Mend. V. Dare.* In annot. *Capucini*. De his quoque *V. Electio*. n. 178. 11. Contra violantes Clausuram Regul. de qua *V. Clausura*. 74.

74. Casuum Episcopis reservatorum triplex Differentia statuatur, quidam enim de iure, seu generali Ecclesie consuetudine; quidam vero speciali usu, vel consuetudine, per statutum & constitutionem synodalem ipsis Episcopis reservari solent, qui semper perdurant lege durante, etiam post mortem Episcopi. Alii denique velut ab homine reservantur vel generaliter, ut mortuo Episcopo statim cessent, vel specialiter, ut cum quis per sententiam specialem ab Episcopali curia excommunicatur cum reservatione absolutionis. Primi generis, alij plures, alij pauciores ponunt, nullos amplius eiusmodi casus neque excommunicationes existere tenet Tamburin. in *Methodo Exped. Conf. l. 3. c. 7. §. 2. post Soar. Fulliuc. &c.* Secundi generis & tertii qui sint, pendet ex locorum peculiarium cognitione; atque ex usu, Provincialibusque decretis discendi sunt, neque nos afficiunt, nisi ad forum contentiosum iam deuenerint, prout dictum V. *Absolutio quoad seculares. n. 46. & 47.*

75. Peccata, quae ipsi Praelati Regulares sibi reservare possint, declaravit mandato speciali Clem. 8. 26. Maij. 1593. esse sequentia. 1. Veneficia, Incantationes, sortilegia. 2. Apostasiam à Religione, siue habitu dimisso, siue retento, quando eò peruenerint,

H 5

V 5

LXXIV.
Casus Episcopales.LXXV.
Casus Regulares.

vt extra Septa Monasterij, seu Conuentus fiat egressio. 3. Nocturnam & furtiuam è Monasterio, seu è Conuentu egressionem, etiam non animo apostatandi factam. 4. Proprietatem contra votum Paupertatis, quæ sit peccatum mortale. 5. Iuramentum falsum in Iudicio sæculari seu legitimo. 6. Procuracionem, auxilium seu consilium ad abortum faciendum post animatum factum, etiam effectu non secuto. 7. Falsificationem manus aut sigilli Officialium Monasterij seu Conuentus. 8. Furtum de rebus Monasterij seu conuentus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale. 9. Lapsum carnis voluntarium opere consummatum. 10. Occisionem, aut vulnerationem, seu grauem percussionem cuiuscunque Personæ. 11. Maltiosum impedimentum, aut retardationem, aut apertionem litterarum à Superioribus ad Inferiores, aut ab Inferioribus ad Superiores.

LXXVI. 76. Circa Decretum hoc generatim aduert. eo non statui, vt omnes ij casus sint in Religionibus reservati, sed tantum permitti, vt Regulares præfati hos casus, aut omnes, aut aliquos eorum sibi reservare possint, prout subditorum vtilitati prudenter in Domino expedire iudicauerint. *Si quod aliud peccatum graue, inquit Papa, pro Religionis conseruatione, aut pro conscientia puritate* refer-

*Casus reservati
quoad
Capucinos.*

referuandum videbitur, id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia, maturâ discussione & consensu. &c.

In ordine nostro Capucinatorū, omnes dicti casus, & soli referuati habentur, totius Capituli Generalis suffragio communiter recepti An. 1596, & alijs; quod demum An. 1643. innouatum fuit, adiunctâ insuper Caparronis pœnâ ad 6. menses, qui secus docere præsumperit.

77. Aduertendum insuper est ex nostris PP. Coriol. de cas. Referu. p. 1. sec. 1. a. 5. Et Eligio. V. Casus Referu. n. 40. quamuis in aliquibus explicetur necessariam esse materiam peccati mortalis, & opus externum; nihilominus has duas condiciones generaliter allatas in omnibus æquè intelligendas esse, vt nimirum, nullum, saltem de facto (quicquid sit de possibili) peccatum referuatum censi debeat, quod sit merè internum, veniale, vel etiam dubium an sit mortale. De hoc modica vel nulla lis est, controuertitur autè valdè circa 4. & 8. casum, quænam quantitas requiratur, vt eâ sine licentia Superioris à Religioso vsurpatâ seu furto ablata, ad peccatum mortale casus referuati deueniatur? Qua in re cùm tot ferè sint sententiæ, quot capita, eò tandem plerique

LXXXVII.
Quæ requiratur
ad Casu
referuatum.

rique deueniant, vt iudicio & arbitrio boni viri relinquunt, pro temporum, locorum, Religionum, personarum, & aliarum circumstantiarum differentia dijudicandum. Ex nostris P. Sorbo, in *Comp. Priuil. V. Dare. In declaratione Bullæ, de largitione munerum.* contra Sotum, qui dicebat, summam duorum vel trium Ducatorum non esse notabilem quantitatem, tenet valorem duorum Iuliorum, esse sufficientem ad culpam lethalem. Sorbum sequitur Homobon, de *Casibus Reseru. p. 3. c. 3.* vbi attento Religiosorum statu, qui paupertatem profitentur, duorum aut trium Iuliorum quantitatem lethalem vult culpam consistere. Idem tenet P. Cyprian. *ad c. 7. Reg. lec. 14.* & P. Gesuald *p. 1. tr. 17. tr. 10. c. 8. n. 10.* Laym. *l. 3. de Instit. tr. 3. p. 1. c. 1. q. 1. &c.* P. Bassæ, *V. Casus reseru. §. 4.* probabiliorem inter omnes sententiam vocat, quæ materiam notabilem in furtis Religiosorum dicit esse summam quatuor argenteorum, vel realiorum, hæc enim pro eodem accipiuntur, P. Caspens. *de Restit. disp. 5. sec. 7.* admittit quinque Iulios, nisi minor sit à Superiore assignata quantitas. Valet autem Iulius seu argenteus 8. vel 9. circiter nostratibus cruciferis. Nonnalè hic etiam limitat P. Caspens, in furtis esculentorum & poculentorum,

rum, quando in proprium vsum convertitur; vt maior in his requiratur quantitas ad constituendū peccatū mortale, seu furti, seu prævaricationis voti, quàm in alijs rebus; partim quia talium rerum acceptio & absumptio propter naturæ necessitatem facilius excusatur; partim quia earum Dominium non vendicatur aut retinetur, sed metus vsus appropriatur, per quem res mox absumitur. Vnde Soar. *de Religione. to. 3. l. 3. c. 11. n. 41.* de istis esculentis & poculentis si tantum ad proprium vsum actualem & transitorium à Religiosis aliquid sumatur, regulariter non admittit esse peccatū mortale, nisi damnificatio Religionis esset nimia, & in re extraordinaria & pretiosiori, extra enim huiusmodi casum, res huiusmodi reputantur leuioris conditionis. Et quamvis Prælatis hoc displiceat, non tamē sunt ita involuntarij, vt illam reputent materiam grauem in ordine ad Paupertatem, sed solum in ordine ad decentiam & perfectionem Religionis, cuius quanta in hoc speciatim genere habenda sit ratio, lubet audire magnum Basilium *serm. 2. De renuntiat. Vita, & perfectione spirit. vbi sic loquitur.* Vide inquam, ne te seducat inimicus per primū parentis peccatum, & cito te eiiciat ex Paradiso voluptatis. *Qui enim Adam per esus furtiuū subtraxit,*

subtrahit à vita, & sperauit se IESVM supplan-
 taturum esse, non uerebitur etiam tibi multa
 magis temperare primam malorum causam,
 quum forte venenum hoc esse sciat. Nam gulo-
 statis vitium, non in copia eduliorum, proprium
 robur ostendere solet, sed in desiderio ac modico
 gustu. Si itaque desiderio breuis alicuius gustus
 valuerit te subijcere gulostatis vitio, citrà la-
 borem te morti tradet. Quemadmodum enim
 natura aqua est, vt dum per multos ductus diui-
 ditur, omnem circa aqua ductus locum florere
 faciat: sic & gulostatis vitium, si digestum fue-
 rit ad cor, omnes sensus rigans, mollitiei sylum
 in te deplantans, ferarum habitaculum, animã
 tuam efficiet. Multos enim ego vitijs correptos
 in sanitate esse vidi, vnum autem ex omnibus
 clancularium belluonem aut gulosum non vidi,
 sed aut à continente vita abruptos, & mundo
 corruptos, aut inter continentes occultari co-
 nantes, & per voluptatem diabolo commilitan-
 tes. Mendaces enim sunt hi, multum iurantes,
 periuri, seditiosi, contentiosi, vociferatores, ne-
 gantes se esse belluones, illiberales, molles, moro-
 si, perscrutatores, tenebris gaudentes, omni vir-
 tuosa actioni vtrò resistentes. Quo enim gulo-
 statis vitium regant, in examen malorum inci-
 dunt: qui sanè habitu quidem sunt inter eos,
 qui saluantur, reipsa verò inter condemnatos.
 Hucusque S. Doctör.

Horum

Horum casuum specialis expositio videtur apud Homobon, *tr. de casibus Reserv.* Fagund. *Præc. 2. l. 8. c. 4.* Peyr. *10. 2. q. 3. c. 2. §. 1.* Lezan. & Portel. *V. Casus referu.* Ex nostris P. Coriol. *peculiari opere de casibus referu.* P. Cyprian *inc. 7. Reg. lec. 13.* P. Eligius *ro. 1. V. Casus refer.* P. Gesaald. *p. 1. Theol. Mor. tr. 27. c. 10.*

78. Pro modo absoluendi à casibus reservatis in ordine nostro, habentur litteræ M. R. P. Clementis à Noto, tunc Procuratoris in Curia Romana, ad omnes Ordinis Prouincias destinatæ, seq. tenoris:

Fidem facimus Nos F. Clemens à Noto Procurator Generalis Ordinis Minorum S. Francisci Capucinatorum, quod cum per Reuerendissimam Commissarium S. Inquisitionis in hac Curia degentem fuerit 1613, dum habebantur Roma nostra Generalia Comitia PP. Generali & Destinatoribus eo tempore conuenientibus, impositum, ut statuerent & decernerent modum in Religione seruandum, quo dirigerentur Confesarij in absoluendis casibus, quorum absolutio Generalibus, seu Prouincialibus reservatur: iam per dictos PP. fuit obeditum, determinantes illum modum, qui positus in scriptis, fuit tenoris sequentis:

Quoniam in nostra Congregatione FF. Minorum S. Francisci Capucinatorum, iuxta Seraphi-

lamo

LXXVIII.

Modus ab-

soluendi à

Reserua-

ris.

eam Patris Regulam c. 7. casus non Superioribus localibus, sed Prouincialibus, aut Generalibus pro tempore existentibus referuantur: qui cum absentes vtplurimum sint, atque adeo casu referuato occurrente, Pœnitentes pro absolu-
tione, aut Confessarij pro licentia absoluendi recurrere ad eos facile non possint; Idcirco nos infra scripti, Generalis, & Definitorum presentis Capituli Generalis, ad Decretum SS. D. Papæ Clem. 8. super casuum referuatione respicientes, ac simul bono communi Religionis, & quieti conscientia fratrum consulentes, decernimus vt iuxta antiquam nostræ Religionis consuetudinem, & probatorum DD. communem sententiam, Confessarij à Superioribus deputati ad audiendas fratrum confessiones, eos etiam à casibus referuatis absoluere valeant, eâ tamen lege, vt si Confessor iudicauerit Pœnitentem se debere Superiori presentare, teneatur Pœnitens, habita oportunitate, ad talem Superiorem recurrere, vel vt iterum sacramentaliter absoluaatur, vel vt remedium salutare recipiat. Si verò id non expedire Confessario visum fuerit, liber omnino à tali obligatione Pœnitens remaneat, ita tamen vt Confessor ipse, tempore congruo, ad Superiorem recurrat, & saluo Confessionis sigillo, ac sine Pœnitentis nota, se à referuatis illum absoluisse manifestet, tum vt hinc Prælati in Communi statum Religionis agnoscat, tum vt de salutem

salutaribus
um in
cunque
putatis
num or
alium
me poss

In
tum
obtul
quid
trari
& ad
duceret
discuss
derat
quam
com
vnu
asser
cum
dici
con

alutaribus remediis, si opus fuerit, Confessarium instruat; Illud etiam addimus, vt quoties-
 unque Pœnitens aliquem Confessarium ex de-
 utatis elegerit, iuxta nostrarum Constitutio-
 num ordinationem, suâ sponte illum mutare, &
 alium eligere absque Superioris licentia mini-
 mè possit. F. Paulus à Cesena Generalis.

F. Clemens à Noto Definitor.

F. Michael Angelus Ariminensis Definitor.

F. Laurentius à Brundisio Definitor.

F. Hieronymus Narniensis Definitor.

F. Santes Romanus Definitor.

Insuper cum modum istum à PP. præscrip-
 tum SS. Congreg. Card. S. Officij iudicandum
 obtulerimus eo fine, vt si sit expediens, nec ali-
 quid contineat iuribus & Decretis Pont. con-
 trarium, probaretur, sin minus, corrigeretur,
 & ad debitam formam S. Cong. benè visam re-
 duceretur. Dicta S. Congreg. post debitam
 discussionem, & maturam in his omnibus consi-
 derationem, censuit modum istum, vt iacet, tan-
 quam iustum comprobandum esse, & de facto
 comprobatum fuisse. Illustrissimus Belkarminus
 vnus ex Card. dictæ S. Cong. à nobis requisitus
 asseruit, & certiores nos fecit. Hinc notum fa-
 cimus Confessarijs ita se gesturos, in futurum, cum
 dicti casus occurrerint, sicut in præteritis est
 consultum, cum modus olim habitus, vt iustus

& rationalis, & ad mentem S. Cong. sit ap-
 probatus. Unde in horum fidem presentes fieri
 mandavimus, manu nostra subscriptas, & sigillo
 Officij nostri munitas. Dat. Romæ 6. Martij
 1615.

F. Clemens à Noto Procurator
 Generalis.

Quod si Confessarius onus præsentandi
 in se recipiat, præter alias peccati circum-
 stantias, quæ speciem mutant, explicabit
 etiam peccati frequentiam, & temporis
 diuturnitatem, proximas peccandi occasio-
 nes, & pœnitentis condiciones, quæ ad rem
 faciunt, ita tamen cautè, ne peccator dete-
 gatur: sic enim Superior in concedenda fa-
 cultate facilior erit, & de singulis infra-
 ctus, aptiora & opportuniora præscribet
 remedia. Homob. de cas. res. p. 1. c. 6. confor-
 miter nostris olim Generalibus Ordinationi-
 bus.

CLAVSVRA.

79. Obligatio Regularium ad Clausuram.
80. Clausura qualis apud Capucinos.
81. Clausura Sanctimonialium.
82. Quoad egressum earum è Monasterio.
83. Quoad ingressum Virorum ad illas.
84. Nominatim de FF. Min. secundùm Re-
 gulam.
85. Clausura Hospitiorum Sanctimonialium.

86. Litte